

Управління освіти і науки
Волинської обласної державної адміністрації
Луцький педагогічний фаховий коледж
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

МАРІЯ ЗАМЕЛЮК

ОЛЕНА ПУШ

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЛІТНІЙ ПЕРІОД В ГРУПАХ ДІТЕЙ
РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Методичні рекомендації

Луцьк-2022

УДК 377.11: 001.89

Розглянуто на засіданні циклової комісії шкільної, дошкільної педагогіки та психології Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол від 24.03.2022 №4)

Друкується за ухвалою засідання методичної ради Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол від 03.05.2022 №1)

Рецензенти:

Р. М. Пріма, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук Волинського національного університету імені Лесі Українки

О. О. Юринець, кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчальної роботи, ВКНЗ «Володимир-Волинський педагогічний коледж ім. А.Ю. Кримського»

Замелюк М., Пуш О.

Педагогічна практика в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку: методичні рекомендації. Луцьк, Вежа Друк., 2022. 53 с.

П 24

Методичні рекомендації для студентів кваліфікації фаховий молодший бакалавр з дошкільної освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта щодо виконання змісту програми Педагогічна практика.

У посібнику висвітлені основи проведення педагогічної практики у закладі дошкільної освіти: режимні процеси, різні види діяльності дітей, заняття з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей.

Матеріали стануть у пригоді спеціалістам, які будуть проходити педагогічну практику в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку, а саме: вихователям, батькам, працівникам дитячих центрів, студентам спеціальності, 012 Дошкільна освіта.

УДК 377.11: 001.89

© Замелюк М., Пуш О., 2022
© Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
Програмні компетентності.....	4
Значення педагогічної практики.....	5
Етапи педагогічної практики.....	8
Звіт з педагогічної практики та інша документація.....	12
Практика на період карантину чи воєнного стану.....	14
Особливості організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку у природному докільлі	17
Розваги дітей улітку.....	27
Фізичний розвиток дитини у літній період.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ	

ПЕРЕДМОВА

Важливою складовою освітнього процесу підготовки фахівців спеціальності 012 Дошкільна освіта є практична підготовка шляхом проходження педагогічної практики, яка є необхідним компонентом навчального плану підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст».

Педагогічна практика в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку має на меті закріплення теоретичних знань, отриманих під час вивчення навчальних дисциплін, нагромадження практичного досвіду, сприяння формуванню особистісне значущих умінь і навичок, які є, з одного боку, інваріантними до багатьох сфер майбутньої практичної діяльності, а з іншого – характеризують професійне спрямування підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст».

Педагогічна практика у базових закладах ЗДО є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь студентів, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Ефективність педагогічної практики залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення. Основною метою педагогічної практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами професійної діяльності; формування професійних умінь і навичок, необхідних для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК-1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здійснення безпечної діяльності.

ЗК-8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-11. Здатність планувати та управляти часом

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК-1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК-2. Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК-3. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в довкіллі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК-4. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язберезувальних навичок.

СК-5. Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК-6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК-7. Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК-8. Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК-9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК-10. Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК-11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК-12. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва.

СК-13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК-14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК-15. Здатність до самопрезентації та самоаналізу.

СК-16. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до педагогічної роботи, готовність до продовження навчання за наступним рівнем освіти.

СК-17. Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку, спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст є закріплення знань студентів, здобутих у процесі вивчення теоретичних курсів психології, педагогіки, фахових методик, а також формуванню вмінь і навичок організації режимних процесів, різних видів діяльності дітей, занять з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей.

Ефективність педагогічної практики залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її

навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

Під час «тестової» професійної діяльності практиканти: закріплюють теоретичні знання формують професійний інтерес переконуються в необхідності постійно вдосконалювати свої компетенції, відточувати професійну майстерність.

ЕТАПИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Весь період практичної діяльності умовно можна поділити на кілька етапів: ознайомчо-адаптаційний діагностично-прогностичний конструктивно-виконавчий підсумковий.

Ознайомчо-адаптаційний період

Триває один-три дні залежно від індивідуальних якостей практикантів. Деякі студенти швидко опановують методи роботи вихователів, легко знайомляться з дітьми, а тому ледь не з перших годин перебування в ЗДО демонструють свою професійну майстерність.

Під час ознайомчо-адаптаційного періоду практиканти мають ознайомитися з особливостями реалізації освітніх програм та управління дитячим колективом. Доречно, щоб вихователі-методисти закладів на початку стажування створили методичні куточки з інформацією для практикантів: педагогічні розробки варіанти моніторингу практики графік роботи студентів.

Режим роботи практиканта. У ЗДО практикант перебуває 6 год. позмінно відповідно до графіка, затвердженого груповим керівником.

Графік може бути таким: 1-а зміна – з 8:00 до 14:00 год. 2-а зміна – з 13:00 до 19:00 год.

Дні практики, пропущені з поважної причини (підтверджено медичними довідками, виписками, заявами тощо), слід відпрацювати в інший час.

Студенти працюють під контролем вихователів. Раз чи двічі на тиждень за діяльністю практикантів стежить груповий керівник, відображаючи висновки в «Щоденнику спостережень за студентами». Поступово, в міру оволодіння практичними прийомами та принципами організації роботи педагога ЗДО, студенти можуть переходити до організації дозвілля дошкільнят – від окремих її видів до управління групою протягом повного робочого дня. Приміром, у перший день студентіві можна запропонувати провести окремі режимні моменти, і лише згодом – усі заняття. До кінця першого тижня перебування в ЗДО майбутні вихователі можуть організовувати всі види діяльності дошкільнят.

Діагностично-прогностичний етап

На цьому етапі студенти завершують педагогічну практику в ЗДО і мають проаналізувати її результати, щоб скласти індивідуальний план професійної практичної діяльності з огляду на освітню програму, застосовувану в закладі дошкільної освіти. Опісля практиканти конкретизують цілі, завдання та хід практичної діяльності, складаючи тижневі тематичні плани, які затверджує груповий керівник. Студенти-практиканти вже мають свій щоденник – документ, у якому відображають результати й проблеми професійної діяльності.

Режим дня _____ групи

Режимні процеси	Години
Прийом дітей, огляд, ігри, ранкова гімнастика	
Сніданок	
Ігри, підготовка до занять	
Заняття	
Підготовка до прогулянки	
Прогулянка	
Повернення з прогулянки	
Обід	
Сон	
Поступовий підйом, повітряні, водні процедури	
Полуденок	
Ігри	
Підготовка до прогулянки	
Прогулянка	
Повернення з прогулянки	
Вечеря	
Повернення дітей додому	
Режимні процеси	

Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності дітей

№ з/п	Зміст роботи	Аналіз роботи
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Розклад занять _____ групи

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця

Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи

№ з/п	Дата	Зміст роботи
1		Тема: Мета: Хід заняття
2		Тема: Мета: Хід заняття
3		Тема: Мета: Хід заняття
4		Тема: Мета: Хід заняття
5		Тема: Мета: Хід заняття
6		Тема: Мета: Хід заняття

До проведення заняття допущено
 « _____ » _____
 (дата)
 Вихователь: _____
 (підпис)
 Методист практики: _____
 (підпис)

КОНСПЕКТ
заняття (форми організації життєдіяльності дітей)
 з _____
(розділ програми)
 Заняття проведене: _____
 (дата)
 студентом-практикантом _____ курсу
 за спеціальністю 012 “Дошкільна освіта”

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Оцінка _____

Підпис вихователя _____

Підпис методиста _____

Конструктивно-виконавчий етап

На цьому етапі студенти: працюють як вихователі за своїм проектом педагогічної діяльності, реалізують поставлені завдання виконують усі професійні функції педагога дошкільної освіти. Протягом усього часу студенти беруть активну участь у житті педагогічного колективу: у виробничих нарадах, професійних конкурсах, концертах, виставах тощо. Вихователі ЗДО мають право залучати практикантів до вдосконалення предметно-розвивального середовища в групах, виготовлення роздаткових матеріалів та інших видів діяльності, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу. Одна з професійних функцій педагога ЗДО – взаємодія в освітній роботі з сім'єю. Для цього практиканти застосовують різні форми роботи з батьками: бесіди консультації відкриті заняття анкетування підготовка виставок, стендів. На останньому тижні студенти проводять залікові види діяльності.

Підсумковий етап

Охоплює останні два дні випробної практичної діяльності. У цей час студенти: здійснюють підсумкову діагностику дітей задля виявлення якості реалізованого ними педагогічного проекту аналізують результати своєї професійної роботи складають звітну документацію, зокрема надають груповому керівнику заповнений щоденник студента педагогічної практики. В останній день організовують підсумкову нараду, на якій: обговорюють діяльність кожного практиканта складають характеристики на студентів демонструють посібники та ігри, виготовлені студентами виставляють попередню оцінку з практики (остаточно її затверджують на засіданні кафедри).

Серед критеріїв оцінювання практичної діяльності студентів: рівень сформованості професійно-педагогічних умінь професійна компетентність прояв професійно значущих якостей якості виконання поставлених завдань і видів роботи на практиці якості та своєчасності здачі звітної документації.

ЗВІТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ТА ІНША ДОКУМЕНТАЦІЯ

Після проходження «професійного тестування» у закладі дошкільної освіти студенти зазвичай готують: індивідуальний план з відмітками про його виконання щоденник практики в дитячому садку план освітньої роботи з дошкільнятами конспекти залікових видів діяльності матеріали роботи з батьками звіт з надання допомоги ЗДО (виготовлення наочних посібників, навчальних матеріалів, іграшок, атрибутів до ігор, оформлення приміщень, осередків тощо) звіт з педагогічної практики (самоаналіз педагога, самоаналіз професійного становлення, реалізації поставлених завдань; самооцінка виконання різних видів діяльності, позитивних і негативних сторін; пропозиції щодо вдосконалення взаємодії між вузами та ЗДО).

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з педагогічної практики
в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку
студентки _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Луцького педагогічного коледжу

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження студентом практики

семестр з _____ по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Максимальна кількість балів	Отримані бали	Підпис вихователя	Підпис методиста
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
Всього балів							

Керівник практики від коледжу _____

Директор закладу дошкільної освіти _____

МП _____

_____ підпис

_____ ініціали та прізвище

_____ підпис

_____ ініціали та прізвище

“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗВІТ
про проходження з педагогічної практики
в літній період в групах дітей раннього та дошкільного віку на базі

студенткою _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Луцького педагогічного коледжу

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

в період з _____ по _____

1. Загальні відомості про проходження літньої педагогічної практики _____

2. Опис роботи _____

3. Аналіз проведеної освітньої роботи _____

4. Пропозиції щодо покращення організації та проведення літньої педагогічної практики _____

Студентка (студент) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Ознайомлені:

Керівник практики від коледжу _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Директор закладу дошкільної освіти _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

МП _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

ПРАКТИКА НА ПЕРІОД КАРАНТИНУ ЧИ ВОЄННОГО СТАНУ

Ознайомлювальний етап

Ознайомитись з сайтом ЗДО (сторінкою у соціальних мережах) з'ясувати особливості закладу. Проаналізувати розвивальне середовище закладу, напрями освітньої роботи, що здійснюються закладом дошкільної освіти. Ознайомитись з фрагментами освітньої роботи з дітьми дошкільного віку. Вивчення фрагментів роботи вихователів, представлених на сайті (в соціальних мережах). Складання індивідуального плану проходження практики. Розроблення алгоритмів організації фрагментів життєдіяльності дітей в ЗДО (ранкова зустріч, ранкова гімнастика, сніданок, прогулянка, обід, підготовка до денного сну, гімнастика пробудження, самостійна художня діяльність, вечір) – за вибором не менше 2-х.

Виробничий етап

Розроблення сучасних форм роботи з дітьми дошкільного віку (вікова група за вибором) у першу та другу половину дня (навчально-пізнавальна діяльність, самостійна художня діяльність, дослідницька, оздоровча, еколого-природнича, мистецька, мовленнєва). Виготовлення відео або ілюстративних матеріалів до розроблених форм роботи – за вибором один вид діяльності.. Підбір дидактичних ігор (кількість ігор 3-5) на тему «Математика на кухні» (вимірювання, порядковий, кількісний рахунок, орієнтування в просторі, часі, геометричні форми, величина тощо) та візуалізація (відео, слайд-шоу, фото-інструкція). Рецепти для батьків та дітей для спільного приготування страв (кількість рецептів 3-5) (можуть бути відео рецепти).

ПРОЄКТ

Етап I. Підготовчий

Розроблення довготривалого проєкту для дітей обраної вікової групи: вибір теми, формулювання мети та очікуваного результату, визначення питання дня на мотиваційному етапі, продумування інтриги для дітей (зацікавлення темою проєкту). Здійснення планування на весь період проєкту. Узгодження власних методичних знахідок з керівником практики (щотижнево).

Етап II. Технологічний

Продумування та формулювання питання дня проєкту (питання проблемного характеру). Розробка технологічних карт, дидактичних ігор та інших матеріалів, необхідних для реалізації технологічного етапу проєкту. Виготовлення відео фрагментів для дітей дошкільного віку, які ілюструватимуть види діяльності на цьому етапі. Розроблення та виготовлення відеоматеріалів для батьків відповідно теми проєкту, що можуть бути використані дистанційно.

Наприклад:

1. Майстер-класи з виготовлення атрибутів (реквізиту) театру з альтернативних матеріалів (театр панчішок (шкартеток), театр стаканчиків, театр рукавичок, театр капелюшків, прищіпок тощо).
2. Майстер-клас. Як виготовити настільну гру для батьків та дітей дошкільного віку?
3. Лайфхак. Словесні ігри на щодень (запропонувати словесні ігри для батьків та дітей дошкільного віку, підбірка на тиждень).
4. Сценарій театралізації для всієї сім'ї (підібрати музичні композиції, цікаві музичні заставки). Виготовлення декорацій (представити фото)
5. Математика на кухні (вимірювання (пропорції для приготування тіста, використання умовних мірок), порядковий, кількісний рахунок, орієнтація в просторі, геометричні форми, величина, поняття часу (використання пісочних годинників напр., готуючи яйце, дитина розумітиме, що якщо яйце рідке – один раз перебіжить пісок, круте – 3-4 р. та інше, об'єм).

Щотижневе звітування керівнику практики.

Етап III. Заключний

Робота над заключним етапом проєкту (створення алгоритму свята за цим проєктом, виготовлення лепбуку тощо (орієнтування на таблицю оформлення проєкту). Представлення проєкту на підсумковій конференції. Участь у звітній

конференції (форма проведення конференції в разі продовження карантину - дистанційна).

Контроль навчальних досягнень.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1.	Індивідуальна робота	10	4	40
2.	Проект (підготовчий, технологічний, заключний)	60	1	60
Всього				100

Вимоги до проєкту:

- ✓ урахування завдань щодо формування відповідної компетенції (БКДО, 2021р.);
- ✓ забезпечення принципу інтеграції (поєднання) різних видів діяльності дітей, що спрямовані на реалізацію мети проєкту;
- ✓ планування 3-х етапів проєкту (мотиваційний, технологічний, заключний (рефлексійний));
- ✓ кореляція (взаємозв'язок) мети, мотивації й кінцевого продукту проєкту;
- ✓ наявність проблемного питання до кожного дня проєкту;
- ✓ передбачення активного залучення батьків до проєкту;
- ✓ реалізація здоров'язбережувальної компоненти дошкільної освіти.

АЛГОРИТМ ПРОЄКТУ

Назва (тема) проєкту; вікова група; № закладу дошкільної освіти, у якому реалізований проєкт				
№ з/п	Опис етапів проєкту			
Мотиваційний етап (1 день)				
	Питання формулюється у вигляді проблемного запитання на весь проєкт (має відповідати меті проєкту)	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх ліній БКДО)	Результат дня	Примітка
1.	Інтрига			
Технологічний етап (до трьох тижнів)				
	Питання формулюється у вигляді проблемного запитання: одне на кожний день	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх ліній БКДО)	Результат дня	Примітка
1.				
2.				
Кількість пунктів – відповідно до кількості днів технологічного етапу				
Заключний (рефлексійний) етап (1 день)				
	Рефлексійні запитання, які стосуються: - почуттів; - процесу; - результату проєкту	Опис заключної форми роботи (леп-бук, алгоритм свята тощо за вибором студента)	Результат дня	Примітка
1.				

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ

Гра виступає важливим елементом у житті дитини: досягти майстерності в певних навичках; контролювати своє оточення; підтримувати один одного; бути креативними; толерантними, самостійними. Гра може виконувати кілька важливих функцій: засіб мінімізації, наслідки своїх дій та навчання; можливість спробувати комбінації своєї поведінки; можливість ризикувати, не боятись невдач; досліджувати та експериментувати; можливість для творчих результатів; зона проксимального розвитку.

Щоб зрозуміти гру, спочатку ми повинні зрозуміти важливість оточення в очах дітей і дорослих. Структуруючи освітнє середовище для гри, перш за все вихователю потрібно розглянути наступні питання: Який простір потребують діти дошкільного віку як у приміщенні, так і на відкритому повітрі? Чи є чітко позначені місця, в яких можуть знаходитись діти? Чи достатньо місця між

зонами для прогулянок навколо? Усі ці особливості створення освітнього середовища сприятимуть свободі дітей обирати власну діяльність, що, в свою чергу, розвиває складність їхньої гри, а також заохочує постійно гратися.

Цікавий і динамічний ігровий простір на відкритому повітрі з природними особливостями додає стимуляції та створює різноманітність для навчання дітей дошкільного віку. Це дозволяє дітям досліджувати і відчувати природне середовище. Ці простори заохочують до відкритої взаємодії, спонтанності, ризику, дослідження, відкриття та зв'язку з природою. Вони виховують цінність навколишнього середовища, розвивають екологічну свідомість та забезпечують платформу для постійної екологічної освіти.

Зовнішні простори повинні включати різноманітні природні об'єкти, такі як пісок, ґрунт, трава, різноманітні насадження та дерева. Дітям недостатньо дивитися на дерева та рослини, вони повинні вміти активно досліджувати, взаємодіяти та відчувати різні типи природного середовища. Це означає, що дозволити дітям доторкнутися та взаємодіяти з природним середовищем у своїй повсякденній грі.

З природними матеріалами пов'язані природні ігрові середовища, які заохочують дітей досліджувати чагарники та спілкуватися з природою.

Відкриття речей у природі викликає у маленьких дітей трепет і здивування, де вони можуть досліджувати та збирати природні матеріали.

Відкриття природи допомагає дітям регулювати свою поведінку і дає їм можливість ризикувати, відкривати й досліджувати нове, вирішувати проблеми, розкривати свої творчі сторони та розвивати почуття дива.

Граючись з природними матеріалами, діти беруть участь у прийнятті рішень та розв'язуванні проблем. Досліджуючи матеріали, діти стають новаторами, дизайнерами, дослідниками, художниками та співавторами, коли вони будують, сортують, проєктують, маніпулюють, упорядковують і складають різними способами.

Природні умови набувають все більшого визнання як важливе середовище для навчання через пов'язані з цим переваги, такі як здоров'я, фітнес та захист навколишнього середовища. Три концепції гри, мови та природного зовнішнього середовища переплітаються.

Через гру діти адаптуються до свого середовища та формують його, тоді як контекст впливає на характер їхньої гри та мовлення.

Природні матеріали повинні бути невід'ємним елементом дитячої гри. Пухкі речі, такі як гілочки, листя, черепашки та пісок, приносять користь

дитині в ранньому віці, стимулюючи її творчі здібності та уяву. Природні матеріали легкодоступні та спонукають дітей пізнавати природу.

Різні текстури, запахи, розміри, кольори та звуки, які приписують природним матеріалам, роблять їх ідеальними для сенсорної гри. Природні матеріали – це вільні частини, які можна комбінувати, переміщувати, вишикувати, розбирати та знову складати.

Природні ресурси спонукають дітей уважніше спостерігати і використовувати всі органи чуття. Натуральні матеріали є відкритими матеріалами, оскільки їх можна використовувати як самі по собі, так і з іншими речами. Їх також можна виявити в природних умовах і заохочувати до ігор і відкриттів на свіжому повітрі.

Діти люблять лазити по деревах. Завдяки такому досвіду діти розвиваються: покращена моторна придатність і координація, творчість, образна гра та просоціальна поведінка (наприклад, співпраця) разом зі зниженням агресії.

Через безпосередні зустрічі дітей на природі з дорослими вони формують природну ідентичність, яка включає емпатію, розуміння перспективи, турботу про природу та мотивацію піклуватися про світ природи. Завдяки своєму досвіду в світі природи діти не лише вчаться насолоджуватися часом на

свіжому повітрі, а й готуються, прийняти у ній участь: творчу та інформовану у житті суспільства та у збереженні навколишнього середовища.

Справжня участь дітей, де вони чітко розуміють, що вони роблять і чому, тісно пов'язаний з розвитком охорони навколишнього середовища.

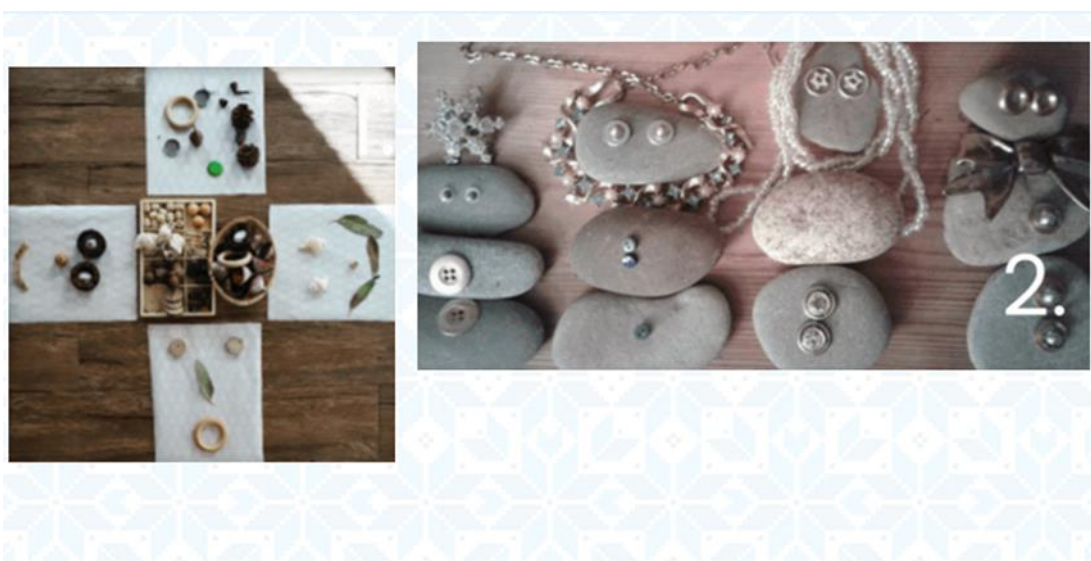
Діти люблять гратися на вулиці, створюючи єдність спільного досвіду. Наші діти - майбутні господарі землі. Щоб виховати дорослих, які будуть захищати навколишнє середовище та нашої планети, вони повинні спочатку розвинути глибоку любов до неї. Єдиний спосіб дати дітям змогу комфортно зростати на природі – це відкрити двері й випустити їх, щоб досліджувати дивовижність і благоговіння світу природи.

Через ігри на свіжому повітрі та вивчення природних елементів можна сприяти освіті в найширшому сенсі. Діяльність, пов'язана з грою з ґрунтом та водою, може слугувати прикладом можливостей навчання, в яких концепції, пов'язані з математикою, природознавством чи мовою, пропагуються інтегрованим способом. Коли діти кілька разів наповнювали та спорожняли контейнери, вони могли досліджувати поняття, пов'язані з вагою, об'ємом і

часом, і коли вони розповідали про те, що вони переживали, вони засвоювали новий словниковий запас.

Перебувати на вулиці — це добре. Діти можуть вільно досліджувати, рухатися та шуміти — усі чудові форми самовираження, які часто обмежені в приміщенні. На природі діти можуть бігати, стрибати, лазити, кататися і кричати, що розслабляє, зменшує напругу, тривожність і неспокій. Крім того, природа посилює відчуття спокою і часто виявляє в дітей виховні якості. Багато енергійних дітей сповільнюються, щоб вирити яму в піску, подивитися, як повзе сонечко, або зосереджено гратися паличкою в калюжі.

Гра на свіжому повітрі сприяє інтелектуальному, емоційному, соціальному та фізичному розвитку дітей. А перебуваючи на вулиці та в оточенні природи, діти відчують постійно мінливе та вільне середовище, яке стимулює всі органи чуття. Світ природи — це гігантська навчальна лабораторія відкритого типу. Діти є вродженими вченими і люблять відчувати видовища, запахи, звуки та текстури надворі. Природа надає незліченну кількість можливостей для відкриття, творчості, вирішення проблем і навчання STEM. Взаємодія з природним середовищем дозволяє дітям вчитися, роблячи і експериментувати з ідеями. У природі діти думають, ставлять запитання і висувують гіпотези, розвиваючи тим самим допитливий розум. Незалежно від того, чи оцінюють вони відстань між двома каменями, перш ніж стрибнути, чи думають, куди ховаються комахи взимку, діти постійно думають, коли вони на природі. Цей досвід пропонує справжнє, автентичне навчання, як ніщо інше. Коли діти ризикують, намагаються щось зробити, зазнають невдачі, і намагаються знову виправити помилки, вони набувають стійкості та впевненості.

Коли діти граються на свіжому повітрі, у них є можливість спілкуватися з новими товаришами. На природі діти можуть гратися наодинці або спілкуватися один з одним, вчитися ділитися та вирішувати проблеми. У світі природи діти часто співпрацюють, створюючи ігри та правила, тому що немає встановлених інструкцій. Під час подорожей на вулиці діти дошкільного віку можуть бути не в безпосередній близькості від дорослих, що дає їм час, щоб скласти власні правила та вирішувати власні проблеми без гальмування.

Специфічні особливості та стимули зовнішнього середовища надають різні можливості для гри, які навряд чи можна відтворити всередині. Зовнішній простір можна описати як відкрите та постійно мінливе середовище, де можна відчути свободу, грубі й бурхливі рухи та контакт із природними елементами. Граючись на вулиці, діти отримують користь від впливу сонячного світла, природних стихій і повітря, що сприяє розвитку кісток, зміцненню імунної системи та фізичної активності. Потреба бути фізично активним з раннього віку

є особливо актуальною, якщо врахувати зростання ожиріння та надмірної ваги дітей.

Вивчення природних елементів також важливо для привернення уваги дітей до багатства та різноманітності природи. Почуття відкриття та захоплення впливає на змістовне навчання і дозволяє розвивати емоційний зв'язок з навколишнім середовищем. Якщо ми припустимо, що ставлення поваги та турботи з більшою ймовірністю виникне щодо чогось, що нам дороге, то дуже важливо розвивати почуття причетності та знайомства з природою з раннього віку, щоб сприяти екологічній та стійкій поведінці протягом усього життя.

Що стосується здоров'я, то взаємодія з природними елементами, такими як ґрунт, сприяє формуванню імунітету. Все більше досліджень показують важливість досвіду, який сприяє контакту з «нешкідливими мікробами», які забезпечують захист від хвороб.

Сучасне суспільство часто нехтує важливістю ризику для навчання та розвитку дітей. Культура страху змушує нас недооцінювати те, що діти здатні робити, створюючи ще більш «небезпечне» середовище навчання, де діти не мають можливості навчитися на досвіді, як залишатися в безпеці. Важливо прийняти ширше бачення ризику, виходячи за межі можливості нещасних випадків, щоб розглянути позитивні наслідки, пов'язані з відчуттям успіху та щастя, коли оволодієш викликом або новим навичком. На відкритому повітрі можливості вийти за межі особистих можливостей часто виникають у таких ситуаціях, як піднятися на дерево або використовувати якийсь інструмент в іграх. У ризикованій грі дорослий повинен інтерпретувати ознаки дитини, надаючи їй необхідну підтримку або простір.

Під час ігор на свіжому повітрі діти повинні мати можливість експериментувати з моментами невдач і успіхів, навчаючись методом спроб і помилок. Якщо ми намагатимемося запобігти всім ризикованим ситуаціям, діти не будуть знати, як боротися з непередбачуваним середовищем, і їм не буде необхідної впевненості, щоб подолати виклики автономним шляхом. Дорослий завжди поруч з дітьми, допомагає, відповідає на питання, що виникають.

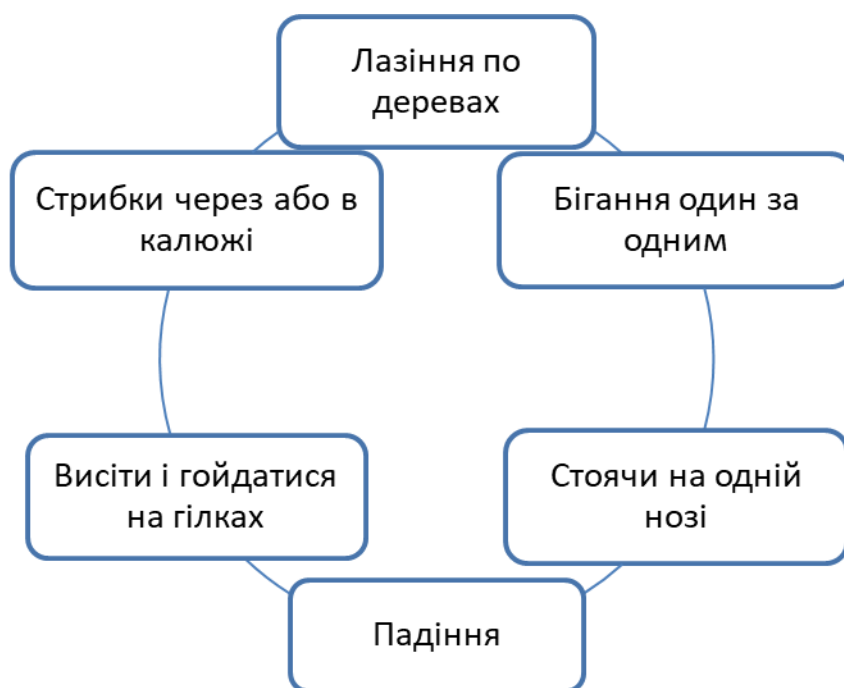

Рис. 1. Ігри дітей на свіжому повітрі

Свіже повітря природи бадьорить і пропонує безмежні можливості для фізичної активності, яка, в свою чергу, формує міць тіла. Вплив сонячного світла на дітей дає вітамін D, який має багато позитивних переваг, зокрема сприяє зміцненню імунної системи. Гра на свіжому повітрі також дозволяє дитині бути більш фізично активною, ніж ігри в приміщенні, що потенційно спалює більше калорій і позитивно впливає на загальний розвиток дитини.

І те, що добре для дітей, добре і для батьків. Не бійтеся приєднуватися. Буде супер відчувати себе дитиною: спробувати перестрибнути потік, переступаючи з каменя на камінь (навіть якщо кросівки промокнуть), або піднятися на дерево вище, ніж ви знали, що ваша дитина може залізти. Забезпечення розумного балансу ризику та безпеки є роботою батьків, а надання певного рівня виклику дозволяє дітям опанувати нові навички.

Середовище, створене на вулиці, може запропонувати цікаві умови для дітей і дорослих, щоб показати різні сторони їхньої особистості, які зазвичай не проявляються під час перебування в приміщенні. Ігри на свіжому повітрі дають змогу глибше дізнатися про дітей, сприяючи більш адекватному освітньому

втручання з боку дорослого. Так само під час ігор на свіжому повітрі виникає менше конфліктів, і діти, як правило, більше співпрацюють один з одним.

Характеристики простору (відкритий і непередбачуваний) дозволяють розвивати спільні цілі між дітьми, що веде до досвіду спілкування між однолітками. Під час ігор на свіжому повітрі діти стають вчителями та учнями, діляться своїми знаннями та навичками для виконання різних завдань або завдань. У цьому процесі співпраці можна розвивати емпатію, оскільки діти починають розуміти почуття та потреби інших людей. Основна відмінність соціалізації на природі полягає в тому, що можливості для взаємодії виникають поступово, надаючи дітям можливість вибирати моменти для спілкування з іншими або для індивідуальної гри, без необхідності постійно зустрічатися один з одним, як це часто буває, у тісних і віддалених приміщеннях

Взаємодія з дорослими також полегшується на відкритому повітрі. У різні моменти дорослі усвідомлюють, що відчували себе більш доступними для підтримки дітей на вулиці, де діти були розслаблені та спокійні. Це твердження говорить про те, що навколишнє середовище є здоровим середовищем не лише для дітей, а й для дорослих, де рівень стресу та тривоги, здається, зменшується. Різні моделі взаємодії між дорослим і дитиною під час ігор на свіжому повітрі, більш керовані дітьми, гнучкі та засновані на діалозі про відкриття та інтереси дітей.

Таким чином, навколишнє середовище пропонує унікальний стимул, який привертає увагу та інтерес дітей. Палиці, каміння, квіти, ґрунт, вода тощо досліджуються з цікавістю та бажанням вчитися, оскільки вони пропонують незліченну кількість можливостей для гри. Природні елементи є відкритими матеріалами, які можуть відповідати дитячій уяві та потребам. У цьому процесі переосмислення та присвоєння нового значення об'єктам (наприклад, палиця може бути пістолетом, човном чи ручкою), можна мобілізувати навички, пов'язані з дивергентним мисленням, творчістю, вирішенням проблем тощо. Використання природних елементів у дитячій грі також створює більш стійку стратегію в тому, що стосується забезпечення ресурсами. Природні елементи

легко знайти, вони дешеві та не пропонують обмежених можливостей, які комерційні іграшки.

РОЗВАГИ ДІТЕЙ УЛІТКУ

Водні розваги, дитячі ігри на свіжому повітрі та хитрі літні пригоди для дітей дошкільного віку, якими вони можуть займатися вдома. Давайте винесемо ці водні розваги на вулицю і промокнемо цього літа! Вода – це одна річ, з якою всі діти люблять плескатися, грати та творити. Можливості безмежні, спробуйте. Додайте трохи мила у воду і створіть гігантські бульбашки. Мильні човни з жолобами та водою. Діти можуть створити власні вітрила для човнів перед початком гонки.

Скористайтеся прикладом «Щасливих хуліганів» і зберіть водну гірку своїми руками. Той факт, що це дешево і легко, робить його ще кращим.

Влаштуйте водні кубкові гонки. Ця гра для всіх для хлопчиків буде добре працювати з будь-якими водними бластерами, які є у вас під рукою.

Вода – це ще не кінець розваг на свіжому повітрі цього літа. Підкидання м'яча та боротьба з перешкодами обов'язково змусять дітей сміятися та гратися весь день.

Візьміть крейду і налаштуйте роботу з малювання хвилястих ліній. Дітям завжди подобається це літнє заняття, особливо в парі з водою.

Візьміть із собою кілька зразків фарби для прогулянки з поєднанням кольору цього літа.

Змішайте розчин для бульбашок і спробуйте зробити райдужні змії з бульбашок.

Вирушайте на полювання в природу. Діти можуть зібрати все, що їм подобається, або вони можуть скласти список заздалегідь.

Керуйте іграшковими машинками та вантажівками через розписаний крейдою лабіринт.

Пограйтеся на вулиці в саморобну гру в хрестики-нулики. Діти можуть налаштувати свої ігрові елементи для цього літнього заняття.

Давайте відсвяткуємо літо за допомогою веселих заходів, щоб промокнути, погратися на вулиці та стати хитромудрими для дітей дошкільного віку.

МАЙСТЕРНІ З ДОШКІЛЬНЯТАМИ ЦЬОГО ЛІТА

Чомусь літо просто просить бути дітей креативними. Зробіть це літо таким, яке ви не забудете, створивши ці чарівні літні вироби під час активного відпочинку з дітьми дошкільного віку.

Зберіть кілька соснових шишок і створіть світлячка. Створюючи світлячків і пироги з піску було б веселим заняттям після вечері.

Розфарбуйте кавун з паперової тарілки. Замість бобів можна використовувати справжні насіння кавуна.

Не витрачайте час на флеш-картки з рулону туалетного паперу. Це було б веселе літнє заняття, яке можна зробити з дошкільнятами безпосередньо перед походом на пляж.

Змініть деякі старі шльопанці як частину діяльності, при малюванні шльопанці. Пройдіть уздовж великого аркуша паперу, щоб зберегти, або спробуйте кілька змивних фарб на тротуарі.

Розфарбуйте черепах із картонної коробки. Для цього вам знадобиться лише кілька матеріалів.

Зробіть саморобку восьминога з кольорової пасти. Додайте мотузку і перетворіть її в ловець вітру з щупальцями.

Зробіть та прикрасьте повітряних зміїв для польотів у прохолодні літні дні, щоб розважитися на велику рухову активність з дошкільнятами та великими дітьми.

Після прогулянки околицями створіть об'єкти «Щасливих хуліганів», це можуть бути автопортрети з використанням природних матеріалів.

ЕКСПЕРИМЕНТИ З ВОДОЮ ДЛЯ ДІТЕЙ

Експерименти з водою – улюблені для дітей. Справді, це просто вода, яку вони люблять. Але вчитися з водою ще краще, чи не так? І завжди цікаво

експериментувати. Діти насправді навіть не знають, що вони чомусь навчаються, тому що це просто весело.

Влітку ми всі займаємося експериментами з водою. Охолодження плюс навчання? Ідеально. Але також може бути так складно продовжувати самостійно придумувати ідеї день за днем. Як ви можете дізнатися найбільше за допомогою простого наукового експерименту для маленьких дітей?

Використовуйте науковий метод.

- ✓ Дайте дитині олівець, щоб вона записала інформацію, або попросіть її намалювати.
- ✓ Запишіть їхні прогнози перед початком експериментів з водою.
- ✓ Сформууйте гіпотезу.
- ✓ Як ти думаєш, що у тебе станеться?
- ✓ Під час експерименту ви збираєте дані про те, що відбувається.
- ✓ Чи виникає більше питань?
- ✓ Що станеться, якщо ми спробуємо ____?
- ✓ Перевірте наші запитання, які виникають.

Це дуже спрощений спосіб застосування наукового методу під час проведення цікавих експериментів з дошкільнятами. Можливо, вони не зможуть визначити, що саме, на їхню думку, може статися, тому використовуйте це як простий спосіб дослідження. Що ви робите з водою, щоб експериментувати та вивчати? Що вбирає воду? Стовбурова діяльність, щоб побачити, які предмети природи поглинуть воду, а не витісняють.

Що розчиняється у воді?

Водний експеримент зі склянками з водою або пластиковими стаканчиками. Зберіть кілька предметів покладіть ложку у воду і перемішайте. Що сталося?

Експеримент з кругообігом води.

Що станеться з кубиком льоду, коли він нагріється? Досліджуйте повний кругообіг води.

Барвиста вода.

Змішуйте різні кольори, щоб побачити, який колір ви можете зробити.

Зворотне забруднення води.

Експеримент з водою з чарівним перцем. Все, що вам знадобиться для цього простого експерименту, це трохи води, перцю і крапля мила. Дуже цікаво спостерігати, як засіб для миття посуду руйнує поверхневий натяг.

Експеримент з ходячою водою.

Налийте воду в пару банок і додайте в кожную харчовий барвник. З'єднайте обидва паперовим рушником і подивіться, що вийде.

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ У ЛІТНІЙ ПЕРІОД

1. Прогулянка тварин

Зсередини або зовні заохочуйте дитину ковзати, як змія, стрибати, як жаба, галопувати, як кінь, або ходити, як ведмідь на четвереньках.

Розвинені навички: стрибки, галоп.

2. Тримайте повітряну кулю

На вулиці в тихий безвітряний день або всередині, нехай ваші діти тримають повітряну кулю своїми руками в басейні. Як довго вони можуть тримати повітряну кулю над землею?

Розвинені навички: волейбол, удар.

3. Стрибки в калюжі

Бажано на вулиці, у тому, що наша дворічна дитина називає «шоколадною водою», надіньте найбільш водонепроникне спорядження ваших дітей і дозвольте їм стрибати через калюжі.

Розвинені навички: стрибки.

4. Мокрий дизайн губки

У спекотний літній день наберіть багато губок, налейте ванну з водою для нескінченного замочування, і нехай ваші діти кидають губки на стіну або на цементну поверхню, щоб створити дизайн. Губки також можна використовувати для «фарбування» стін.

Розвинені навички: метання.

5. Копати скарб

Незалежно від того, внутрішній чи зовнішній пісочний стіл чи пісочниця, діти люблять викопувати скарби. Сховайте маленькі іграшки, як-от пластикові динозаври, маленькі машинки або мармурові плити, і дозвольте вашій дитині звільнити свого внутрішнього пірата, коли вона шукає здобич.

Розвиваються навички: піднімати та опускати предмети, маніпулювати предметами.

6. Тікай від монстра

Діти люблять гратися в погоню, особливо з батьками чи іншими дорослими, яким вони довіряють. Гра в біг від «страшного» монстра буде пов'язана з великим вереском від захоплення.

Розвинені навички: біг, ухилення, спритність.

7. Удари м'ячем

М'ячі є основним продуктом для багатьох ігор і заходів. Використовуючи м'ячі різних типів і розмірів, попросіть дитину побачити, як далеко вона може бити м'ячем, або пограйте у воротаря перед стіною чи парканом і подивіться, чи може ваша дитина прокинути м'яч повз вас.

Розвинені навички: удари ногами м'яча.

8. Танцювальна вечірка

У приміщенні чи на відкритому повітрі увімкніть музику, використовуйте світло чи прикраси, щоб створити святкову атмосферу, і дозвольте своїм дітям крутитися, танцювати, як їх улюблена тварина, щоб розважитися.

Розвиваються навички: спритність, рівновага, координація.

9. Міні палички

Передавайте з дитиною м'яч вперед і назад або нехай вона стріляє в ціль, навчаючи її тримати палицю на підлозі, двома руками.

Розвинені навички: спритність, рівновага, координація.

10. Гра з бульбашками

В ідеалі для активного відпочинку на свіжому повітрі використовуйте палички з бульбашками різних розмірів і типів, щоб діти видували свої бульбашки або самі видували їх, а діти ганялися за ними та ловили їх.

Розвинені навички: спритність.

11. Кататися на велосипеді

Незалежно від того, чи це триколісний велосипед, велосипед для балансування, велосипед з тренувальними колесами чи двоколісний транспортний засіб, діти люблять подорожувати власноруч.

Розвинені навички: балансування, спритність, рівновага, координація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти України. Авторський колектив: Богуш А., Беленька Г., Богініч О., Гавриш Н., Долинна О., Ільченко Т., Коваленко О., Лисенко Г., Машовець М., Низковська О., Панасюк Т., Піроженко Т., Шевчук А., Якименко Л. К.: Видавництво, 2021. 26 с.
2. Белікова В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / за заг. ред. О. Коваленко. Харків: УПА, 2015. 43 с.
3. Горопаха Н. Поніманська Т. Педагогічна практика за вимогами кредитномодульної системи: [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта»]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. 280 с.
4. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Науковий керівник проєкту: В. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України.. Авт. колектив: Г. Беленька, О. Богініч, В. Вертугіна, К. Волинець та ін.. – К., 2020. - 440 с
5. Державний стандарт дошкільної освіти: Постанова кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> (дата звернення: 15.05.2022).
6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
7. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
8. Замелюк М. В. О. Сухомлинський про роль казки у творчому розвитку дитини дошкільного віку. Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір: матеріали I Міжнародної науково-

- практичної конференції (3 – 5 червня 2016 р.). Луцьк : ФОП Покора І. О., 2016. Т. 1 (А – Н). 274 с.
9. Замелюк М. Формування моральних цінностей дітей у сучасному дошкільному навчальному закладі. Психологія. Цінності. Особистість : міжнарод. зб. наук. пр. / за ред. М.З. Степуляка, І.Ю.Феліппової. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. С. 151-154.
 - 10.Замелюк М. Методична розробка практичного заняття для студентів навчальної дисципліни «Виховання і навчання дітей у д/з». Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі: матеріали III обласної науково-практичної конференції. Луцьк : Волиньполіграф, 2017. С. 233-237.
 - 11.Замелюк М.І. Розвиток пізнавального інтересу дитини дошкільного віку засобами авторської казки. Сучасна наука та освіта Волині: зб. матеріалів наук.- практ. конф. 22 листоп. 2018 р. м. Володимир-Волинський / упор. гол. ред. Б. Є. Жулковський. Луцьк : Волиньполіграф, 2018. С. 455-458
 - 12.Замелюк М., Оксенчук Т., Міліщук С. Особливості розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку з «дарами» Фребеля. II Всеукраїнська науково-практична конференція: «Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів». Рівне, 2019. С.233-235.
 - 13.Замелюк М., Оксенчук Т. Мультимедійна презентація як елемент самостійної роботи студентів. Збірник науково-методичних праць викладачів Луцького педагогічного коледж. Випуск 13. Луцьк: Луцький педагогічний коледж. 2020.С.20
 - 14.Замелюк М. Екологічне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами народної казки. Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет- конференції з міжнародною участю. Луцьк. 2020. С. 23
 - 15.Замелюк М., Денис Н. Розвиток творчої особистості засобами психогімнастики та музикотерапії. Національна освіта в стратегіях

- соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет- конференції з міжнародною участю. Луцьк. 2020. С.20-22).
- 16.Замелюк М. Методичний підхід до природничої підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. Бердянськ, 2018. 247 с.
 - 17.Замелюк М. Особливості організації пошуково-дослідницької діяльності в освітньому процесі сучасного закладу дошкільної освіти. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Бердянськ, 2019. С.108-110
 - 18.Замелюк М., Стець С. Природа в педагогічній спадщині К. Ушинського. Актуальні ідеї К. Д.Ушинського в контексті навчання й виховання української молоді: збірник матеріалів Четвертих педагогічних читань здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» та науковців-дослідників психолого-педагогічної спадщини Ушинського(27 лютого 2020 року, м. Луцьк. Луцький педагогічний коледж))/укладач. С.С. Марчук. Луцьк: Волиньполіграф, 2020, С.89-92
 - 19.Інструкція з організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти (листа МОН № 1/11-1491 від 14.02. 2019) <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-tabezpeki-zhittyediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>(дата звернення: 15.05.2022).
 - 20.Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Чернівці: Книхи-XXI, 2013. 484 с.
 - 21.Лист МОН «Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час

карантину» (№ 1/9-219 від 23.04.2020 року)
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/73270/>(дата звернення: 15.05.2022).

- 22.Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти. 2021 рік. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti/>(дата звернення: 15.05.2022).
- 23.Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник / За ред. Г.С. Тарасенко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
- 24.Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>(дата звернення: 15.05.2022).
- 25.Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 15.05.2022).
- 26.Програма пропедевтичної практики (за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу). Маріуполь: МДУ, 2017. 88 с.
- 27.Сергійчук О., Скутіна В., Онищенко Н. Організація педагогічної практики у педагогічному університеті: навчально-методичний посібник для студентів, магістрантів педагогічних університетів. Переяслав-Хмельницький, 2015. 47 с.

ДОДАТКИ**ЛІЧИЛКИ**

Котилася торба
З великого горба.
А в тій торбі
Хліб-паляниця.
Кому доведеться,
Той буде жмуритися.

* * *

Бігли коні під мостами
З золотими копитами.
Дзень, брязь - вийшов князь!
Тут циганка ворожила,
Шматок сала положила.
Ось воно є - щастя твоє!

* * *

Летів рій бджілок
зі ста лічилок.
Зійшлися діти,
давай лічити,
бо кожна бджілка,
немов лічилка:
кого укусить -
жмурити мусить.

* * *

Раз, два, три, чотири, п'ять!

Вийшов зайчик погулять.

Як нам бути, що робити?

Треба зайчика зловити.

Будем знову рахувати:

Раз, два, три, чотири, п'ять.

Зараз я іду шукать!

* * *

Качка з річки йшла,

гурт качок вела:

це - качатко сиве,

це - як жовта слива,

це - брудненький квачик,

це - м'якенький м'ячик,

це - як вовни жменька,

це - кривеньке,

це - сніжок побіг...

Скільки ж їх усіх?

* * *

Біля двору - дві Федори,

біля ганку - дві Тетянки,

а на лузі - дві Ганнусі,

біля річки - дві Марічки.

Ой, дівчаток тих багато.

Порахуйте їх, малята.

* * *

Гулі, гулі -

такі очі,

як моргулі.

чинки, чинки -

такі очі,

як мисчинки,

чата, чата -

такі очі,

як горщата.

* * *

Наша совонька-сова

позабула всі слова.

На пеньку сидить,

очима лупає,

ногами тупає.

* * *

Туп-туп!

Ходила квочка

коло кілочка.

Водила діточок

біля квіточок! Квок!

* * *

Сітка, вітка,

дуб, дубки -

поставали козаки,
Шабельками брязь -
вийди, князь.

СТЕЖИНАМИ РІДНОГО КРАЮ

Плекаючи у дітей почуття любові до Батьківщини, виховуючи майбутніх громадян держави, дорослі мають передусім прищепити глибоку повагу і турботливе ставлення до своєї малої батьківщини – села, району, міста. Важливо, щоб діти зрозуміли й усвідомили, що вони не просто споживачі багатств рідної землі, а її творці, захисники. Дитина пізнає світ із відкритими душею й серцем, а тому враження дитинства закарбовуються в пам'яті назавжди. І від нас, вихователів, також залежить, якими будуть ці враження, чи стане людина добрим господарем на свої землі, справжнім громадянином.

Мандруємо «екологічною стежиною»

Спочатку йдемо до парку. Сонце вже піднялося над обрієм. Його промені сяють у кронах дерев, виблискують у прохолодній воді фонтана. Голоси птахів, що готуються до відльоту в теплі краї, звучать незвичайно голосно та сумно. А ластівки вже залишають гніздечка, зліплені ними навесні під дахом. Скоро збиратимуться у далеку мандрівку шпаки разом із молодим потомством. Ось трясогузка, махаючи хвостиком, щось шукає на асфальтовій доріжці. Пролетіла зграйка заклопотаних сойок. Вони носять у свої схованки жолуді, щоб поласувати ними взимку. І тільки горобці безтурботно цвірінькають, перелітаючи з дерева на дерево. Вони знають, що взимку їм буде спокійно та ситно, бо вже зараз для них виготовляють годівнички: добротні, дерев'яні, з дашками від снігу. Горобці звикли жити тут, не лякаючись дитячого галасу, жити поруч із галками, сороками, що прилітають із балки, яка зовсім поруч, за парканом.

А ось і могутній красень – дуб .

- Добрий день, дідусю Дубе! Це ми знову завітали до тебе. Хочемо подякувати за те, що захищав нас під своєю широкою кроною від палючого літнього сонця. Дякуємо за жолуді, що сиплеш нам під ноги. Подивись, які кумедні фігури ми робимо з них! Ось повзе жучок. Не забудь сховати його до морозів під своєю корою. Дозволь обійняти тебе, набратися твоєї сили, енергії, здоров'я. ми будемо такими ж міцними, як ти.

Підходимо до вербички. Манить вона гнучкістю та ніжністю, неначе запрошує відпочити біля себе. Дбайливо й лагідно торкається її стовбура, гілочок. А потім стаємо у хоровод біля горобини, милуємося червоними кетягами та тонким станом. А з ягід робимо яскраве намисто, яке подаруємо своїм матусям. Після перших морозів ягоди стануть солодкими. Тоді назбираємо їх та заваримо смачний чай. Більшість ягід залишаємо, адже холодної пори ними залюбки поласують птахи. А ще взимку вони знайдуть смачні гостинці в наших годівницях.

Хто ще чекатиме гостинців від нас? Звичайно, білки. Ось у це дупло ми складемо для них жолуді та горішки. Звірята знають про це й завітають сюди на зимовий обід. А може, навесні білки знову зроблять гніздо у старій шпаківні та виведуть там білченят, як кілька років тому?

У парках ходимо не лише для того, щоб спостерігати та розважатися, а й для того, щоб зробити добрі справи. Пам'ятаючи екологічні знаки, ніколи не залишаємо після сміття, бо від нього гине трава, стають непривабливими галявини.

Ви готові у далекий похід? Ось цією стежиною через яри та пагорби, а далі через місток ми йдемо до джерельця. Скільки цікавого нам трапляється дорогою! Не забуваємо й камінці прибрати зі стежини, щоб не спіткнулися інші подорожні, і мурашник поправити. Аж ось бачимо джерельце – воно вітає нас, виспівуючи свою пісню кришталево-чистим голосом, лагідно зарощуючи пригоститися цілющою водою. Не забуваємо і про малюків, які залишилися в дитсадку, - набираємо і їм джерельної води. На зворотному шляху відпочиваємо,

влаштувавши привал: співаємо пісні, пригадуємо вірші про джерельце та водицю-студеницю. Уже й зголодніли. Дістаємо з рюкзачків припаси. Як смачно та весело! А куди ж подіти рештки їжі? Не будемо залишати їх для птахів, бо в цю пору вони живляться тільки комахами. Закопаємо рештки в землю, а хліб заберемо із собою. Дорогою пригадуємо, як колись відпускали на волю черепаху до струмка, що витікає із нашого джерельця і біжить у ставок.

Завітаємо до нашого саду, де ми збираємо яблука, сливи, груші, а раніше смакували вишнями, червоною та чорною смородиною. Йдемо на город, на якому вродили овочі: капуста, помідори, огірки. Вони завжди на нашому столі. Тож дякуємо землі за її щедрість та родючість. Коли готуватимемо город і сад до зими, будемо уважні: якщо стрінеться хробачок, не зашкодимо йому – покладемо покладемо на скопану землю, бо саме він спушує її. Листя згрібаємо в купи, потім зносимо в яму та закопуємо. Навіщо? Опале, листя переприваючи, збагатить ґрунт перегноєм, дасть землі силу. А от палити листя не варто, бо у вогні можуть загинути комахи, насіння рослин, а випалений ґрунт утратить вологу.

Стежиною йдемо на галявину, де росте багато трав. Пригадуємо, кому і як допомогли чистотіл, подорожник, кульбаба, деревій. Завдяки «Урокам Медуниці» ми тепер знаємося на травах і квітах, тому й не боїмося хвороб. Граємо у гру «Відгадай за запахом». Дякуємо Медуниці за знання про материнку, чебрець, липу. Ми наб'ємо сухоцвітом подушечки, прикрасивши, їх вишивкою, а меншим діткам зшиємо подушечки, у вигляді сонечок, жучків, листочків, квітів. Розмістимо їх у спальні і вдихатимемо пахощі трав, щоб сон був міцним і ми не хворіли. А ще із зібраних, а потім засушених рослин виготовляємо гербарії, аплікації та оформляємо ними краєзнавчий куточок.

На території дитячого садка є у нас й інші улюблені галявини, де влітку приємно полежати в затінку на траві, послухати тишу, а потім пограти у гру «Хто почув найцікавіше?». Так народжуються наші казки. Їх також полюбляють слухати діти молодшої групи.

Повертаємося до нашого ЗДО, у кімнату природи. Скільки тут рослин: високих, наче дерева, витких, як ліани, зелених та квітучих! Вони ростуть у красивих вазонах, розміщених на дерев'яних підставках. Діти знають, що старе сухе дерево треба вчасно спиляти, аби не зашкодило воно безпеці будівлі та самих малюків. І щоб надати йому другого життя, з нього створюють різні корисні й гарні вироби. А замість спиляного піклуємося про нього.

У нашій груповій кімнаті – великий малюнок Сонячної системи, де разом із дітьми «мандрують» кумедні комікси. Весело та цікаво «покататися» на орбіті Сатурну, відлічити третю «доріжку» від Сонця та знайти нашу планету Земля. А по якій «доріжці» рухаються Венера, Марс, інші планети? Так збагачуються елементарні уявлення про Космос як простір, у якому існує і наша планета. А рідну Україну знаходимо на глобусі, і в тому місці прикріплюємо зображення Державного Прапора.

Помилуємося ще одним дивом –піччю, де на припічку розміщені витвори місцевих гончарів. У великих глиняних вазах стоять букети засушених трав і квітів, а в одній із них сніп пшениці –символ багатства та родючості нашої землі. Поміж травами «гуляють» солом'яні ляльки, виготовлені руками малечі. А ось плоди нашої колективної творчості. Вабить око настінне панно із засушеного листя. На ньому видніється річка, міст, а вдалині –квітучі луки, горби, ліси. Все це неповторна краса рідного краю, і все наче дихає, пахне та випромінює щедрю сонячну енергію. Може, й не високе мистецтво, та скільки в ньому доброти... Мабуть, не було марним наше спілкування з довкіллям. Впевнена, якщо ми навчимося любити Батьківщину, її природу, культуру, людей, то менше будемо говорити про дефіцит милосердя та співчуття у нашому суспільстві.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ ІЗ МИСТЕЦТВОМ

Немає кращого часу для експериментів із мистецтвом, ніж ЗДО. Діти цього віку сповнені творчості і завжди готові спробувати щось нове.

1. Плетемо прикраси

2. Малюнок із зображенням кола

3. Складіть паперові трубочки

4. Згортаємо паперових равликів

5. Вирощуємо дерево відбитків пальців

6. Створюємо кольорові квіти

7.Мистецтво каракуль

8. Мрійливо-мільні павучки

9. Фігурна гірлянда

ПРОЕКТ НА ПЕРІОД КАРАТНИНУ
З ДІТЬМИ ТА БАТЬКАМИ МОЛОДШОЇ ГРУПИ
«КАЛЕНДАР РОЗВИТКУ ДИТИНИ МОЛОДШОЇ ГРУПИ»

01. 04

ДОБРОГО ДНЯ! ШИРО ТІШУСЯ, ЩО МОЖУ З ВАМИ ТА ВАШИМИ ДІТЬМИ ПОСПЛКУВАТИСЯ. ВІД СЬОГОДНІ БУДЕМО РАЗОМ СТВОРЮВАТИ «КАЛЕНДАР РОЗВИТКУ ДИТИНИ МОЛОДШОЇ ГРУПИ», який буде інформаційно-практичного характеру.

ДЛЯ БАТЬКІВ

Поспостерігайте за собою. Можливо ви, користуючись тим, що малюк підріс і тепер не вимагає невинної уваги, перестали зовсім надавати йому яку-небудь увагу. Дитина зайнята — і добре. Можна витратити час на свої справи. У кращому випадку від вас можна дочекатися чергового «Молодець! А тепер піди пограй». Ось вам і відповідь. Зараз, коли поведінка дитини будується в основному на наслідуванні дорослих, спільні заняття важливі як ніколи. У дитини повинна бути своя частина відповідальності у спільній справі, і не скупіться на похвалу, якщо йому вдалося впоратися із завданням. А от якщо не вдалося, дивіться по ситуації. Якщо намагався, але не вийшло, все одно

похваліть. Якщо просто полінувався або поставився до справи халтурно, пожуріть — строго, але без крику. Але ні в якому разі не будьте байдужими.

ДЛЯ ДІТЕЙ

Пластиліновий песик | Уроки ліплення з пластиліну для дітей

<https://www.youtube.com/watch?v=IJBX4JBVchE>

Якщо ваші діти захопилися, можете, зліпити тваринки
<https://pustunchik.ua/ua/treasure/tools/podelki-iz-plastilina/liplennia-z-plastylinu-tvaryn>

Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт ваших виробів, запитання, побажання. Гарного здоров'я!

А цю пісеньку ми вчили з дітками:
<https://www.youtube.com/watch?v=scizAXMC6Jc>

07.04

ПРИВІТ! ПРИВІТ! БАЧУ ВИ ГАРНО ПОПРАЦЮВАЛИ. АЛЕ СТВОРЮЄМО НОВУ СТОРІНКУ НАШОГО КАЛЕНДАРІКА.

ДЛЯ БАТЬКІВ

У 4 роки фізична активність трохи згасає, поступаючись місцем посидючості та здатності зосереджуватися на якомусь одному занятті. Якщо раніше ваш малюк невтомно рухався, то тепер необхідно спонукати його до цього. Порада від всіх лікарів і психологів - гуляти якомога більше. На вулиці дитина рухається із задоволенням.

ДЛЯ ДІТЕЙ

https://www.youtube.com/watch?v=e13C9_ecA08

І як Вам така фізкультура? Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт вашої фізкультури, запитання, побажання.

Гарного здоров'я!

12.04

ПРИВІТ! ПРИВІТ! БАЧУ ВИ ГАРНО ПОПРАЦЮВАЛИ. АЛЕ СТВОРЮЄМО НОВУ СТОРІНКУ НАШОГО КАЛЕНДАРІКА.

ДЛЯ БАТЬКІВ

Поговоримо про екологічне виховання дітей 4-го року життя. Зокрема, формуються уявлення про предмети і явища природи, з якими вони постійно зустрічаються в житті, підводять їх до установалення таких зв'язків, які діти можуть пізнати в процесі предметно-чуттєвої діяльності на заняттях, іграх і відобразити їх у формі конкретних уявлень.

У процесі засвоєння знань у ваших дітей утворюються більш високі форми пізнавальної діяльності. Дітей учать спостерігати, виділяти окремі прикмети рослин, тварин, порівнювати об'єкти, групувати їх за зовнішніми ознаками. Діти 4-х років можуть підійти до встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

У процесі ознайомлення дітей із природою можна використовувати: спостереження, розгляд картин, демонстрація фільмів, досліди, ігри, працю, розповіді дорослого, читання художніх творів, бесіди.

Важливе місце в екологічному вихованні посідає дослідницько-пошукова робота. Тут потрібно не давати відразу відповідь на запитання, яке постає, а пропонувати дітям самим віднайти її.

ДЛЯ ДІТЕЙ

Гра-медитація «Я – хмаринка»

Мета: вчити дітей розслаблятися, релаксувати, сприяти розслабленню м'язів та зняттю нервового напруження.

Хід гри. Я - хмаринка. Велика, пухнаста, легка. Мені приємно бути хмаркою. Мені вільно плисти у синьому небі. Мої руки легкі, вони допомагають мені летіти. Я підводжу вгору очі, вдихаю всім тілом свіже повітря, наповнююся вологою. Я можу щедро напоїти землю дощем. Я видихаю і потоком дрібних крапельок лечу на землю.

Дослідницько-пошукова робота «Хто швидше бігає – півник чи горобчик?» за можливості перегляньте відео роздум дитини

<https://www.youtube.com/watch?v=fkLTiihMbHQ&list=PLZFoYfYBXkQqMBRjcFIUq6-7mw1QAygfS&index=27>

За можливості відео вашої пісенної родини

Гарного перегляду

<https://www.youtube.com/watch?v=EhfbM9ei2-Y>

Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт вашої роботи, запитання, побажання.

Гарного здоров'я!

17.04

ПРИВІТ! ПРИВІТ! ХОЧ У ВАС БАГАТО РОБОТИ АЛЕ ДУМАЮ СЬОГОДНІ ВИ З ДІТКАМИ ПОПРАЦЮЄТЕ. СТВОРЮЄМО НОВУ СТОРІНКУ НАШОГО КАЛЕНДАРІКА.

ДЛЯ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ

Думаю, що писанки ви вже пописали разом із своїми донечками і синочками, тому пропоную Вам виготовити ось таку красиву підставочку. Всього декілька хвилин... А радості....

Гарного Вам здоров'я, любові, щасливої долі та щирої радості. Нехай щебет птахів, весняні квіти, рідні посмішки подарують добру надію, нехай велике свято нагадає про світлі почуття та великі прагнення

Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт вашої роботи, запитання, побажання.

Гарного здоров'я!

23.04

ПРИВІТ! ПРИВІТ! ХОЧ У ВАС БАГАТО РОБОТИ АЛЕ ДУМАЮ СЬОГОДНІ ВИ З ДІТКАМИ ПОПРАЦЮЄТЕ. СТВОРЮЄМО НОВУ СТОРІНКУ НАШОГО КАЛЕНДАРІКА.

ДЛЯ БАТЬКІВ

Поговоримо про навички та вміння у чотири роки. Зараз, коли дитині вже виповнилося чотири роки, оцінювати його розвиток за здобутими за рік навичкам вже не дуже доречно. Дитина вміє все, чому ви її навчили. Поспостерігайте за діточками, відразу видно: хтось більш скоординований, хтось менше; один фантазер і жартівник, інший - замкнутий у собі тихоня; у когось рот не закривається, а хтось весь час мовчить. Висновок: той, хто «більше», отримує набагато більше уваги, ніж той, хто «менше». Дитиною потрібно займатися! <https://soroban.ua/ua/blog/razvitie-logicheskogo-myshleniya-s-4-let/>

ДЛЯ ДІТЕЙ

Сьогодні ми з вами будемо малювати КУЛЬБАБКУ

<https://www.youtube.com/watch?v=I9eO31p4eC8>

Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт вашої роботи, запитання, побажання.

Гарного здоров'я!

Малювання картками

І як Вам така фантазія? Щиро дякую!

Чекаю: фото –звіт ваших робіт, запитання, побажання.

Гарного здоров'я!

15.05

**ПРИВІТ! ПРИВІТ! БАЧУ ВИ ГАРНО ПОПРАЦЮВАЛИ. АЛЕ СТВОРЮЄМО
НОВУ СТОРІНКУ НАШОГО КАЛЕНДАРІКА**

ДЛЯ БАТЬКІВ

Людина завжди прагнула пізнати незвідане. Космос — такий близький і водночас далекий — завжди вабив людей. Що там, на зірках? Наскільки вони далеко? Які за розміром? Як впливають на наше життя? Чи видно з зірок Землю? Яка Земля з космосу? Чи безмежний Всесвіт? І чи самотні ми у Всесвіті? А якщо ще десь є життя, то чи можемо ми спілкуватися? Які вони, жителі інших планет?

Не даремно так багато науково-фантастичних творів написано про відкриття таємниць космосу і так багато вчених та інженерів присвятили своє життя пізнанню космічної далечини.

І не одразу люди зрозуміли: космос не можна підкорити, його можна тільки намагатися якомога глибше пізнати, щоб використовувати ці знання на благо — людей, природи, Землі. Отже, сьогодні темою нашої розмови стане космос — зірки, планети і....

ДЛЯ ДІТЕЙ

<https://megogo.net/ua/view/24156-taemnicya-treto-planeti.html>

Щиро дякую!

Гарного здоров'я!